

Osvětí a svět ,niterný‘

Živá bytost ve skutečnosti nežije jen mezi věcmi (předměty), které lze popsat a vypočítat, ale „mezi“ skutečnostmi nějak osvojenými, tudíž v „osvětí“. Ale to osvětí dále nesmíme redukovat na osvojené předměty, ale musíme do něho započítávat i osvojené „ne-předměty“ (eventuelně osvojené složky skutečností, které na pouhé předměty nesmíme redukovat). V případě člověka musíme např. počítat třeba také knihy, literaturu, i časopisy, noviny atd., zkrátka psané nebo vytištěné – anebo – pozor! – též vyprávěné „texty“, zkrátka jazykové útvary. Charakteristickým rysem takových „textů“ je to, že na sebe berou nebo mohou brát také nějakou vnější podobu, ale že jejich rozhodující úlohou či funkcí je to, co vnější podobu postrádá, co do vnější podoby nemůže vstupovat, ale k čemu ona vnější stránka může znamenat vhodnější nebo méně vhodnou cestu přístupu. Tak kupř. vnější podoba knížky, třeba nějakého románu, je vhodným předpokladem pro případného čtenáře, aby si ji začal číst. Vytištěný text má nepochybně svou velkou důležitost, ale jeho opravdový smysl se může ukázat (odhalit) až „za“ tím vytištěným textem, totiž díky schopnosti čtenáře onu grafickou podobu dešifrovat, „přečíst“. Zvláštní důležitost je třeba připisovat pozoruhodné skutečnosti, že navzdory neměnnému textu knihy lze její obsah (smysl) možno rozpoznávat jako děj (resp. popis děje) a tím dějem jakoby spolu procházet.

(Písek, 171005-1.)